

Türkiye'ye Göç ve Varış: Kentsel ve Mekânsal Yaklaşımlar

30 Eylül 2023

İstanbul, Türkiye

Bildiri Çağrısı

Kentsel varış mekanları kavramı göç ve kent kesişimini inceleyen araştırmacıların uzun süredir ilgi odağı olmuştur. Bu kavram kente yeni gelen göçmenlerin kente tutunmak için ihtiyaç duydukları bilgileri, (uygun fiyatlı) barınma ve istihdam fırsatları ile sosyal ağlara erişimi sağlayan kentsel yerleşim yerlerini tanımlar (Hanhörster ve Wessendorf 2020; Hans ve Hanhörster 2020; Meeus, Arnaut, ve van Heur 2019; Meeus ve diğerleri. 2020; Schillebeeckx, Oosterlynck, ve De Decker 2019). Bu kavramsal çerçevenin ilk izlerini Şikago Kent Sosyolojisi kurucularının geliştirdikleri ve kente yeni gelenlerin şehre ilk giriş kapıları olarak kurgulanan “geçiş bölgeleri” teriminde bulmak mümkün (Park, Burgess ve McKenzie 1925). Doug Saunders'ın Varış Şehri (*Arrival City*, 2011) kitabı ise kente yeni gelenlerin varış koşulları ve entegrasyon süreçleri ile ilgili tartışmaları yeniden canlandırdı. Bugün birçok varış bölgesi, yüksek göçmen yoğunluğuna sahip, hızlı değişen ve sosyoekonomik açıdan dezavantajlı kentsel mahalleler olarak nitelendirilmektedir. Bu bölgeler, şehre yeni gelen göçmenler için kaynakların, hizmetlerin ve ağların bir araya toplandığı merkezler olarak işlev görürler. Bunun yanında son yıllarda bilim insanları benzer mekânsal yaklaşımları barındıran, ayrıca farklı aktörlerin (örn.: yerel sakinler, araçlar, sivil toplum aktörleri, kamu yetkilileri) ve kurumların (örn.: küçük işletmeler, dini kurumlar, eğlence kuruluşları) da yeni gelenlerin kentsel içerilme süreçlerini kolaylaştırmadaki rolünü incelemeyi içeren ‘varış altyapıları’ kavramını da öne sürmeye başlamışlardır (Hanhörster ve Wessendorf 2020, Meeus ve diğerleri 2018). Bu yaklaşımlar genel olarak araştırmacıları varış alanları ile daha geniş çaplı ulusal ve kentsel entegrasyon politikaları arasındaki ilişkiyi daha eleştirel bir mercekten analiz etmeye de itiyor (Hanhörster ve Wessendorf 2020, Meeus ve diğerleri 2018).

Bugüne kadar bu konuda sınırlı akademik tartışma olmasına rağmen, Türkiye bu çeşitli boyutları keşfetmek için uygun bir örnek sunmaktadır. Türkiye'nin farklı şehirlerinde, birkaç on yıl boyunca, bazıları Osmanlı dönemine kadar uzanan bir geçmişe sahip, farklı ve birbirini izleyen iç ve dış göç akışları için varış noktaları olarak hizmet etmiş kentsel alanlar mevcut. Bunun yanında son on yılda çok sayıda Suriyeli mültecinin gelişi, daha önce çok az göç geçmişi olan şehirlerde tamamen yeni varış alanlarının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Türkiye'nin uluslararası göç alan bir ülke olması ile birlikte, göçmen ve mülteci nüfusların mekânsal dağılımını yönetmeye yönelik çabaları da artmaktadır. Göç İdaresi Başkanlığı'nın 2021'den itibaren uygulamaya koyduğu ve bugün Türkiye genelinde 1.169 mahalleyi yabancı uyrukluların ikametlerine kapatan politikası bunun başlıca örneklerindedir. Devlet tarafından başlatılan bu müdahale, varış alanlarını belirgin bir şekilde hedefleyerek, bu politikanın yeni gelen göçmenlerin kentsel entegrasyon süreçlerini nasıl etkilediği sorusunu gündeme getiriyor.

Bu bir günlük çalıştayda Türkiye'de varış alanlarının ortaya çıkışı ve dönüşümü tartışmasına katkıda bulunmaya çalışıyoruz.

Çalıştay aşağıdaki soruları kapsamaktadır:

- ❖ Türkiye'deki eski varış bölgeleri son göçlerle nasıl dönüştürülüyor?
- ❖ Türkiye genelinde hangi yeni varış bölgelerinin (küçük kasabalar ve kırsal alanlar gibi kentsel olmayan alanlar dahil) ve altyapıların ortaya çıktığını görüyoruz?
- ❖ Farklı aktörler gelişimi nasıl şekillendiriyor?
- ❖ Son dönemdeki değişimler (sosyal, yasal, teknolojik) ve krizler (salgınlar, savaşlar, deprem gibi doğal afetler) Türkiye'ye gelişimi nasıl şekillendirdi?
- ❖ Varış kavramını tabandan ve gündelik pratikler çerçevesinden analiz etmenin metodolojik ve etik zorlukları, fırsatları ve sınırlamaları nelerdir?

Bu çalıştay kapsamında bu temaların/soruların ötesine geçmeyi, kentsel mekanların sınırları içinde veya dışında 'varış'ı kendi başına bir kavram olarak eleştirmeyi de umuyoruz. Ayrıca bu çalıştayın farklı disiplinlerden, kariyer seviyelerinden ve coğrafyalardan gelen akademisyenler arasında diyalogu teşvik etmesini umuyoruz. Bu diyalogu da varış ile ilgili geliştirilen Batımerkezci kavramların ötesine taşımayı ve ampirik olarak zengin, teorik olarak güçlü ve metodolojik olarak yenilikçi araştırma tartışmaları getirmeyi amaçlıyoruz.

Özet gönderimi:

Bu çalıştayda İngilizce ve Türkçe başvuruları teşvik ediyoruz. İlgilenen katılımcılar, 30 Temmuz 2023 tarihine kadar bir çalışma başlığı, özet (en fazla 300 kelime) ve kısa biyografi (en fazla 200 kelime) ile marhabo.saparova@sabanciuniv.edu adresine e-posta ile göndermelidir. Lütfen e-postada çevrimiçi veya şahsen/fiziksel katılmayı düşünüyorsanız belirtin.

Yerel seyahatleri desteklemek için sınırlı sayıda seyahat hibesi sunabileceğiz. Hibeye ihtiyacınız varsa lütfen e-postanızda belirtin. Kabul bildirimini 15 Ağustos 2023 tarihine kadar gönderilecektir.

Bu çalıştay, AB UFUK 2020 projesi *ReROOT: Yeni Gelen Göçmenlerin Kentsel Uyum Süreçlerinde Varış Altyapıları* (<https://rerootproject.eu>) tarafından finanse edilmektedir ve Göç Araştırmaları Derneği (<https://gocarastirmalariidernegi.org>) ile iş birliği içinde düzenlenmektedir.

Referanslar:

- Burgess, Ernest W. "The Growth of the City: An Introduction to a Research Project": from Robert E. Park, Ernest W. Burgess, and Roderick D. McKenzie, *The City* (1925)." In *The City Reader*, pp. 207-215. Routledge, 2011.
- Hanhörster, Heike, and Susanne Wessendorf. 2020. "The Role of Arrival Areas for Migrant Integration and Resource Access." *Urban Planning* 5 (3): 1–10. <https://doi.org/10.17645/up.v5i3.2891>.
- Hans, Nils, and Heike Hanhörster. 2020. "Accessing Resources in Arrival Neighbourhoods: How Foci-Aided Encounters Offer Resources to Newcomers." *Urban Planning* 5 (3): 78–88. <https://doi.org/10.17645/up.v5i3.2977>.
- Meeus, Bruno, Karel Arnaut, and Bas van Heur, eds. 2019. *Arrival Infrastructures: Migration and Urban Social Mobilities*. Cham: Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-91167-0>.
- Meeus, Bruno, Luce Beeckmans, Bas Van Heur, and Karel Arnaut. 2020. "Broadening the Urban Planning Repertoire with an 'Arrival Infrastructures' Perspective." *Urban Planning* 5 (3): 11–22. <https://doi.org/10.17645/up.v5i3.3116>.
- Saunders, Doug. *Arrival city: How the largest migration in history is reshaping our world*. Random House, 2011.
- Schillebeeckx, Elise, Stijn Oosterlynck, and Pascal De Decker. 2019. "Migration and the Resourceful Neighborhood: Exploring Localized Resources in Urban Zones of Transition." In *Arrival Infrastructures*, edited by Bruno Meeus, Karel Arnaut, and Bas van Heur, 131–52. Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-91167-0_6.